

WIADOMOŚCI KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ

NR 71 (106)

GRUDZIEŃ 2020

70 LAT

POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZEGO

1950-2020

W numerze:

Str. 3	Staszek	Włodzimierz MAJDEWICZ
Str. 7	63. Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej w Gdańsku	Daniel NAZARUK
Str. 13	Sadzimy drzewa dla przyszłych pokoleń	Krystian GRAJCZAK
Str. 14	Wędrowali na XXIV Rajdzie Niepodległości	Włodzimierz SZAFIŃSKI
Str. 16	Rajd Mikołajkowy – 5.12.2020 rok	Piotr KOWALSKI
Str. 18	„Mikołajkowa” wycieczka piesza	Włodzimierz SZAFIŃSKI
Str. 19	Szlaki piesze w 2020 roku	Konstancjusz MOJŻYSZ
Str. 20	Turystyczno-Krajoznawcza Odznaka Gminy Żarnów	Włodzimierz SZAFIŃSKI

Włodzimierz MAJDEWICZ

Staszek

W dniu 1 października 2020 r. odszedł na wieczną wędrówkę Kolega Stanisław Łuć - Honorowy Przewodniczący Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Porażająca wiadomość o Jego śmierci zaskoczyła nas kompletnie. Trudno było w to uwierzyć. Kilka dni wcześniej rozmawiałem ze

Staszkiem między innymi o najbliższym numerze „Piechura” i okolicznościowym artykule na 60-lecie Centralnego Zlotu Młodzieży PTTK „PALMIRY 2020”, nad którym Staszek właśnie pracował.

Stanisław Łuć to postać znana w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym: wybitny działacz, propagator turystyki pieszej i marszów na orientację, krajoznawca i przewodnik turystyczny. Był mocno zaangażowany w życie naszego Towarzystwa. Prowadził w PTTK wielowątkową działalność na kilku płaszczyznach działając równolegle na szczeblu Koła, Oddziału, Mazowieckiego Forum Oddziałów PTTK oraz w strukturach organizacyjnych Zarządu Głównego.

Stanisław Łuć był współtwórcą i wieloletnim prezesem znanego środowiskowego Koła PTTK „Pielgrzym” działającego przy Parafii Matki Bożej Wspomożycielki Wiernych przy ul. Conrada w Warszawie. Koło jest jednostką organizacyjną Oddziału PTTK Marymont w Warszawie (wcześniej Oddział PTTK Żoliborz). Zaprogramował i poprowadził tam dziesiątki popularnych i cieszących się dużą frekwencją wycieczek pieszych, rowerowych i autokarowych przeznaczonych dla mieszkańców Bielan a szczególnie dla mieszkańców osiedli Chomiczówka, Bemowo i Wawrzyszew.

Stanisław od wielu lat z upodobaniem brał udział w imprezach na orientację. Należał do grona gorących zwolenników i propagatorów marszów i biegów na orientację. Posiadał uprawnienia Przodownika Imprez na Orientację. Był wieloletnim członkiem Mazowieckiej Komisji Imprez na Orientację. Pełnił funkcję Redaktora Naczelnego biuletynu „*Azymut Warszawski*”. Organizował prestiżowe imprezy na orientację, szkolił młodzież. Za wybitne osiągnięcia w popularyzacji imprez na orientację został wyróżniony tytułem Honorowego Przodownika Imprez na Orientację

Staszka poznałem w latach 90-tych XX w. podczas jednego ze spotkań w Klubie Przodowników Turystyki Pieszej im. Anieli Michalskiej. Bywał tam co miesiąc. Był już wtedy przodownikiem turystyki pieszej (Nr Leg PTP 8849/III 5.03.1990 r.) i działał w Oddziale Żoliborskim PTTK, weryfikował odznaki, był aktywnym członkiem Oddziałowej Komisji Turystyki Pieszej. Należał do ścisłego grona organizatorów Centralnych Zlotów Młodzieży „PALMIRY”. Zlot do Palmir był już w tym czasie największą nizinną imprezą turystyki pieszej w Polsce o specyficznym charakterze łączącym przekaz historyczno-patriotyczny z pieszą wędrówką. Impreza ta gromadziła corocznie kilka tysięcy dzieci i młodzieży i ma kapitalny wpływ na popularyzację wiedzy historycznej oraz kształtowanie postaw patriotycznych młodego pokolenia. Staszek wyróżniał się aktywnością w gronie organizatorów Centralnego Zlotu Młodzieży do Palmir.

W 1997 roku Staszek był delegatem na Krajową Naradę Aktywu Turystyki Pieszej i został wybrany do nowego składu Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK. Od tego momentu rozpoczęła się nasza współpraca. Działaliśmy w tym okresie podobnie jak

większość Komisji ZG PTTK w piętnastoosobowym składzie. Staszek został członkiem plenum. Spotykaliśmy się raz na miesiąc w pełnym składzie. Kilka razy w roku na zaproszenie jednostek terowych organizowaliśmy posiedzenia wyjazdowe. Natomiast w każdy piątek na ul. Senatorskiej w Siedzibie Zarządu Głównego PTTK w godzinach 15-17 a niekiedy dłużej odbywały się dyżury Komisji. W piątkowych dyżurach uczestniczyła prowadząca sekretariat KTP Jadzia Zwierz. Towarzyszyli jej Staszek Łuć i przewodniczący Komisji.

Dyżury te spełniały w tamtym czasie doniosłą rolę, stwarzając możliwość bezpośredniego kontaktu z odwiedzającymi nas przedstawicielami jednostek terenowych a przede wszystkim były okazją do wyjaśniania i załatwiania rozmaitych problemów organizacyjnych w trakcie rozmów telefonicznych.

Staszek był w tym czasie jednym z najmłodszych członków Komisji i miał okazję współpracować z osobowościami tej miary, co Władysław Gwardys, Teresa Trębała, Andrzej Stróżecki, Konrad Bielecki, Romuald Cholewa czy Ryszard Bałabuch. Uczestniczył we wszystkich działaniach wdrażając się w specyfikę i problematykę pracy Komisji. Szybko zyskał akceptację i sympatię zgranego i zintegrowanego przez lata wspólnych działań zespołu. Stał się jednym z nas.

Z końcem 2001 r. w nowej kadencji Staszek został członkiem Prezydium KTP ZG PTTK. Powierzono mu wówczas między innymi pieczę nad biuletynem „*PIECHUR*” i stałą współpracę z redakcją kwartalnika „*Gościńiec*”. Warto nadmienić, że w latach 1992-1998 nasze logo „*Piechur*” istniało już i pojawiało się sporadycznie w „*Informacjach*” ZG PTTK” przy artykułach, relacjach, notatkach oraz komunikatach dotyczących turystyki pieszej. Znalazły się tam również teksty, których autorem był Staszek.

W latach 2000 – 2001 niezależnie od kontynuowania współpracy z „*Informacjami ZG PTTK*” wydaliśmy sześć numerów „*Piechura*” w formie broszury. Broszury te wydane w formacie A5, zredagowane przez Staszka towarzyszyły kolejnym Ogólnopolskim Złotom Przodowników Turystyki Pieszej: Nałęczów 2000, Szczecin 2001, Kalisz 2002, Sielcia 2003, Legnica 2004. Specjalne wydanie, również w formie broszury, ukazało się z okazji Krajowej Narady Aktywu Turystyki Pieszej w listopadzie 2001 r. Przekazywaliśmy nadal materiały do Redakcji „*Gościńca*”. Niestety zwartej kolumny opatrzonej logiem „*PIECHUR*” mimo usilnych starań z naszej strony nie udało się utrzymać w tym kwartalniku. Część naszych tekstów była rozproszona na różnych stronach numeru i nie zawsze towarzyszył im nasz znaczek.

Od lipca 2005 r. rozpoczęliśmy stałe wydawanie broszury pod tytułem „*PIECHUR*” *Wiadomości Komisji Turystyki Pieszej*. Pozostał format broszury i znane logo. Redaktorem naczelnym „*Piechura*” przez kolejne lata do chwili obecnej był Staszek Łuć. Płonem Jego pracy jest opublikowanie drukiem i w wersji internetowej 105 numerów tego popularnego w środowisku wydawnictwa. W dostępnym na naszej witrynie internetowej archiwum „*Piechura*” znajdziemy ponad 50 tekstów sygnowanych przez Staszka.

Zaznaczyć należy, że przez te lata z powodzeniem łączył On pracą redaktora „*Piechura*” z wykonywaniem szeregu innych ważnych zadań w KTP ZG PTTK.

W roku 2002 obchodziliśmy jubileusz pięćdziesięciolecia powołania naszej Komisji. Ukazała się wówczas książka „*50 lat Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK w Warszawie 1952-2002*”- była to praca zbiorowa pod redakcją Stanisława Łucia. Zawarto tam półwieczną historię zorganizowanych form pieszego wędrowania, ewolucję systemu odznak turystyki pieszej oraz pięćdziesięcioletnią historię funkcji Przodownika Turystyki Pieszej PTTK. Praca ta wydana w starannej szacie edytorskiej w nakładzie 1000 egzemplarzy została uznana, jako materiał historyczny zalecany do szkolenia Przodowników Turystyki Pieszej PTTK.

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK. Bielsko Biała 27.07.2007 r.

Dziesięć lat później w 2012 z okazji sześćdziesięciolecia KTP ZG PTTK staraniem Staszka i pod jego redakcją ukazało wydawnictwo „*Oddziałowe Komisje Turystyki Pieszej PTTK 1952-2012*”. W pracy tej zawarto relacje osiemnastu działaczy terenowych z różnych regionów Polski.

Staszek był również członkiem Zespołu Redakcyjnego *Czasopisma Turystyczno-Krajoznawczego Mazowsza „Barbakan”* wydawanego przez Oddział Stołeczny PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Warszawie.

W 2011 r. Instytut Papieża Jana Pawła II wydał *"Przewodnik po Mazowszu. Śladami Jana Pawła II"*. Autorem tej pracy był Stanisław Łuć.

Od 41 Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego „Ziemia Radomska” w 2000 roku Staszek został stałym uczestnikiem i gorącym entuzjastą tej imprezy odnajdując się świetnie w atmosferze tego rajdu, znalazł tam liczne grono przyjaciół. Więzy te cementowały się w słońcu i deszczu, na trasach oraz przy wieczornych ogniskach. Staszek codziennie przysyłał na naszą stronę internetową foto relacje z przebytej trasy wraz z krótkimi dowcipnymi komentarzami. Uczestniczył w kolejnych OWRP przez dwadzieścia lat łącząc od 2001 do 2017 roku udział w imprezie z obowiązkami wiceprzewodniczącego a potem przewodniczącego KTP ZG PTTK.

Staszek był zdecydowanym zwolennikiem i propagatorem egzaminów testowych dla kadry pieszej (mianowania PTP III-st. i rozszerzanie uprawnień PTP II-st). Przemyślenia swoje przelał na papier i dał temu wyraz na łamach „Piechura” Nr 9 (44) z lipca 2007 roku w artykule „*Nowa forma egzaminów dla Przewodników TP. Problemy szkolenia Przewodników TP*”. Przekonywał, argumentował, trwały ożywione dyskusje. Nie było łatwo wobec oporów znacznej części środowiska. Jednak głównie dzięki Jego staraniom i determinacji od 2007 r. ta forma egzaminów jest obowiązująca. Trzeba stwierdzić, że Staszek był niewątpliwie jednym z prekursorów i autorów nowego systemu szkolenia i testowego egzaminowania naszej kadry. Zaangażowany we wdrażanie tych nowych form doskonalenia kadry turystyki pieszej uczestniczył wielokrotnie w pracach komisji egzaminacyjnych powoływanych w różnych częściach kraju.

W roku 2008 uczestniczył w pracach zespołu zajmującego się modernizacją i opracowaniem nowych zasad funkcjonowania strony internetowej KTP ZG PTTK. W roku 2009 wykazał duże zaangażowanie w zakrojonych na szeroką skalę pracach nad nowelizacją Regulaminów Przodownika Turystyki Pieszej i Regulaminów Odznak Turystyki Pieszej. Istotną rolę odegrał również w trudnym przedsięwzięciu organizacyjnym jakim była ogólnopolska weryfikacja kadry i wymiana legitymacji.

W niedzielę 23 stycznia 2010 roku odbyła się w Warszawie Krajowa Narada Aktywu Turystyki Pieszej. Celem Narady było podsumowanie minionej kadencji 2005-2009, oraz wybory nowego składu Komisji. Przewodniczącym Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK został wówczas wybrany Stanisław Łuć i z powodzeniem kierował pracami KTP ZG PTTK w latach 2010-2017. Nadzorował m.in. organizację kolejnych corocznych OWRP, Ogólnopolskich Złotów PTP, organizował również przypadające w tym okresie uroczystości Jubileuszowe; 60- lecia KTP ZG w 2010 roku oraz 65-lecia KTP w roku 2017. We wrześniu 2017 roku Staszek zrezygnował z dalszego przewodniczenia Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK przekazując jej prowadzenie wice przewodniczącemu Marcinowi Czerwińskiemu. Jesienią 25 listopada 2017 odbyła się w Warszawie Krajowa Konferencja Aktywu Turystyki Pieszej. Wybrano nowy skład Komisji, przewodniczącym na kolejną kadencję wybrano Marcina Czerwińskiego. Krajowa Konferencja Aktywu Turystyki Pieszej głosami wszystkich delegatów nadała Stanisławowi Łuciowi godność Honorowego Przewodniczącego KTP ZG PTTK.

Staszek jak każdy z nas posiadał swoje marzenia, pasje i sentymenty. Interesował się w szczególności historią, zasługami dla kraju i osiągnięciami polskiego lotnictwa. Jako krajoznawca nadał temu realny wymiar powołując do życia oryginalną odznakę. W regulaminie tej odznaki napisał: *„Dla upamiętnienia i popularyzacji dzieła cywilnych i wojskowych lotników polskich, ich wkładu w rozwój i obronę Polski, a także wkładu w rozwój światowego lotnictwa ustanawia się Odznakę Turystyczno-Krajoznawczą „Chwała Polskich Skrzydeł”.*

MW

Staszek pozostał do końca aktywnym współpracownikiem KTP, utrzymując serdeczne koleżeńskie kontakty z jej członkami, nadal redagując „Piechura”, uczestnicząc w zebraniach i OWRP. Chętnie służył radą i dzielił się opiniami. Był człowiekiem, spokojnym, pogodnym, konsekwentnym, solidnym i skromnym. Miał wielu przyjaciół.

W chłodny, deszczowy piątek 9 października 2020 roku żegnaliśmy Staszka na Cmentarzu Północnym w Warszawie. Mimo pandemii stawiliśmy się licznie. Maski na twarzach sprawiały, że nie zawsze byliśmy w stanie się rozpoznać. Niektórzy przyjechali z odległych krańców Polski. Nad trumną Staszka pochyliły się sztandary Zarządu Głównego PTTK i Oddziału PTTK w Zielonej Górze. Zabierając głos w imieniu Komisji Turystyki

Pieszaj Zarządu Głównego PTTK i środowiska przodowników turystyki pieszej, starałem się w kilkunastu zdaniach przypomnieć Jego dokonania na rzecz popularyzacji i rozwoju pieszego krajoznawczego wędrowania. Nie było to łatwe zadanie. Staszek związał się z KTP ZG PTTK na 23 lata. Lata te wypełnione były aktywną pracą społeczną. Był niezwykle zaangażowanym, oddanym i pełnym inwencji działaczem społecznym. Jego praca i wymierne jej efekty to setki społecznie poprowadzonych różnorodnych wycieczek i rajdów pieszych, wycieczek krajoznawczych przeznaczonych dla różnych grup wiekowych społeczeństwa oraz wartościowe popularyzatorskie publikacje. Staszek wpisał się trwale do grona twórców współczesnej krajoznawczej turystyki pieszej.

Cześć Jego pamięci

Stanisław Łuc został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem za Zasługi dla Turystyki, Złotą Honorową Odznaką PTTK, Godnością Honorowego Przodownika Turystyki Pieszej, Medalami Jubileuszowymi 50, 60 i 65 - lat KTP ZG PTTK i innymi. Zostawił liczne grono przyjaciół.

Fot. Włodzimierz Majdewicz

Daniel NAZARUK

63. Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej w Gdańsku

Nadszedł rok 2020, w którym z Koleżankami i Kolegami z Gdańska przygotowaliśmy się do organizacji Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej. Chęć organizacji imprezy zgłosiliśmy jeszcze pod koniec poprzedniej kadencji Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK i otrzymaliśmy w tej sprawie pozytywną odpowiedź. Wcześniej Ogólnopolskie Złoty Przodowników Turystyki Pieszej w Gdańsku odbyły się w 1968 i 2013 roku. Ponadto Złoty PTP na obecnym terenie województwa pomorskiego odbyły się jeszcze trzykrotnie: w roku 1977 w Ustce, w 1992 roku w Łebie, które przygotowali działacze z regionu Słupskiego oraz w 1996 roku w Kwidzynie, który przygotowali działacze z Kwidzyna.

Mając miłe wspomnienia z poprzednich Zlotów w Gdańsku, chcieliśmy aby w 2020 roku było jeszcze ciekawiej. Rok rozpoczął się obiecująco: otrzymaliśmy potwierdzenia wsparcia finansowego ze strony ZG PTTK, Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku, Urzędu Miasta Gdańska i innych lokalnych organizacji oraz przedsiębiorców. 23 stycznia bieżącego roku w Gdańsku odbył się kolejny egzamin na PTP i rozszerzenie uprawnień gdzie, aż cztery osoby z naszego środowiska (trzy bezpośrednio z KTP „Bąbelki” uzyskały uprawnienia I stopnia (kol. Ryszard Gerszewski, kol. Iwona Lewcio, kol. Grzegorz Oskarbski, kol. Stanisław Strojny). To była dla nas miła chwila, gdyż na Zlocie większość naszego Komitetu Organizacyjnego mogła pochwalić się tzw. „Białą Blachą”. Tygodnie mijały szybko i od nastania wiosny byliśmy zaniepokojeni, czy w związku

z zagrożeniem sanitarno- epidemiologicznym związanym z Covid-19 63. Ogólnopolski Zlot Przewodników Turystyki Pieszej odbędzie się w tym roku. Podjęliśmy decyzję, że w miarę możliwości przy zniesieniu obostrzeń postaramy się przygotować imprezę. Kolejne tygodnie nie napawały optymizmem. W kraju odwoływano kolejne imprezy, zamykano gospodarkę. W czerwcu zorganizowaliśmy 60. Ogólnopolski Zlot Przewodników Turystyki Kolarskiej. Impreza ta musiała się odbyć w trybie indywidualnym, jednakże udział w niej wzięło w turnusach ponad 600 osób. To dodało nam trochę optymizmu, że ewentualnie w podobnej formie przeprowadzimy Zlot pieszy. Niestety z dofinansowania wspomnianej imprezy oraz Zlotu wycofali się wszyscy sponsorzy. Pozostaliśmy sami jako działacze Klubu Turystów Pieszych „Bąbelki” i imprezę przeprowadziliśmy w oparciu tylko o wpisowe uczestników i prywatne środki. Były też sukcesy: zmiana bazy noclegowej, dobre warunki wyżywienia, udostępnienie miejsc na biesiadę i na zakończenie Zlotu. Bazę z przymorza przesunęliśmy na ścisłe centrum miasta. Zaoferowaliśmy pokoje 1-2 osobowe w najlepszym gdańskim Domu Studenckim. Udało nam się to z uwagi na Covid-19 i jedyną utrzymaną rezerwację dla nas, gdyż złożyliśmy ją już w latach ubiegłych. Zrezygnowaliśmy z wycieczek autokarowych, gdyż nie było na nie odpowiedniej liczby chętnych a obostrzenia, które zostały wprowadzone nie kalkulowały wyjazdów. Z drugiej strony udało nam się zorganizować w pełni Zlot pieszy. Przed imprezą zwróciliśmy się o pomoc do przewodników z Koła Przewodników im. F. Mamuszki z naszego Oddziału, którzy również społecznie oprowadzili uczestników po naszym mieście. Ponadto okres wakacyjny dał nam nadzieję, że Zlot się odbędzie. Powoli zaczęły napływać zgłoszenia. Niektórzy zgłosili się nawet w dniu rozpoczęcia Zlotu, gdyż obawiając się, że impreza może się nie odbyć nie chcieli ryzykować zgłoszenia. Finalnie w imprezie wzięło udział 106 osób z całego kraju. Z uwagi na odbywanie kwarantanny, spośród osób zgłoszonych, zabrakło tylko Kol. Przewodniczącego KTP ZG PTTK, który niestety musiał pozostać w domu i wyjątkowo po wielu latach uczestnictwa opuścił Zlot.

W środę w godzinach porannych kol. Jan Lewicki i Grzegorz Oskarbski (Zastępcy Komandora tegorocznego Zlotu) wraz ze mną Komandorem Zlotu (funkcję tą miałem przyjemność sprawować już po raz drugi) udaliśmy się po wcześniej przygotowane przez nas materiały organizacyjne do Oddziału Gdańskiego PTTK. Następnie w obładowanych samochodach przejechaliśmy do bazy Zlotu, aby ją przygotować na przybycie uczestników. Pierwszych uczestników spotkaliśmy już około 9:00 rano w siedzibie naszego Oddziału a byli to Koledzy z Poznania. Dzień minął szybko. Zaczęły się pierwsze spotkania, zgodnie z obowiązującymi przepisami sanitarno- epidemiologicznymi. Pojawiły się myśli czy wszystko się uda, czy nagle nie będzie natychmiastowego lockdownu. Cały czas jednak wierzyliśmy w pomyślny przebieg Zlotu.

Czwartek powitał nas piękną słoneczną pogodą. Jako wycieczkę przedzlotową zaproponowaliśmy z kol. Stanisławem Strojnym - Honorowym Prezesem naszego Klubu - przejście z Gdańska Stogi czerwonym szlakiem fortyfikacji do prężnie rozbudowującego się Portu Północnego w Gdańsku, który staje się jednym z największych portów przeładunkowych w Europie. Tam po krótkiej przerwie skierowaliśmy się do Twierdzy Wisłoujście, gdzie czekali na nas przewodnicy gdańscy. Po zwiedzeniu Twierdzy dotarliśmy do ostatniego punktu naszej wycieczki pieszej czyli na Westerplatte. Na cmentarzu Westerplatczyków złożyliśmy wieniec od Przewodników Turystyki Pieszej. Z przewodnikami zwiedziliśmy Westerplatte i udaliśmy się każdy we własnym zakresie do bazy Zlotowej na obiad. Należy wspomnieć, że nasza wycieczka liczyła około 14 kilometrów, a wzięli w niej udział m. in. ś.p. Stanisław Łuć – Honorowy Przewodniczący KTP ZG PTTK, kol. Zdzisław Gostomski –stały współpracownik KTP ZG PTTK i wielu znakomitych PTP. Na trasie zaliczyliśmy również dwa obiekty z Kanonu Krajoznawczego Polski. Wieczorem w siedzibie Oddziału Gdańskiego odbyło się posiedzenie KTP ZG PTTK. Przybywali kolejni uczestnicy Zlotu.

W piątkowy poranek po śniadaniu uczestnicy zaczęli zbierać się na wycieczki piesze z przewodnikami po centrum miasta. Podzieleni na grupy udali się na zwiedzanie, po którym nastąpiło spotkanie wszystkich uczestników zlotu na wyspie Ołowianka, gdzie nastąpiło uroczyste rozpoczęcie 63. Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej. Rozpoczęcie wyjątkowe i zapewne niespotykane dotychczas, ponieważ na otwartej przestrzeni przy napisie Gdańsk i w pięknej scenerii Gdańska nad Motławą wśród przechodniów. Obawialiśmy się tego bardzo, jak wypadnie rozpoczęcie w tej formie. Pogoda dopisała, rozstawiliśmy rollupy Złotowo-PTTKowskie. Wręczone zostały tytuły Honorowych Przodowników Turystyki Pieszej i Dyplomy. Omówiono program Zlotu, wykonano pamiątkowe zdjęcie po czym nastąpiło przejście do Bazy Zlotu na obiad. Otwarcie Zlotu było trudnym wyzwaniem w dobie pandemii, gdyż nie chciano nas przyjąć lub wynająć jakiegokolwiek sali. Jak to życie „płata nam figle”. W marcu byliśmy pewni, że uroczyste otwarcie Zlotu odbędzie się w Ratuszu Głównego Miasta. Popołudnie to czas na tradycyjne obrady w zespołach tematycznych, egzamin na PTP i rozszerzenie uprawnień oraz spaceru po Starówce.

W sobotni poranek uczestnicy Zlotu podzielili się na dwie grupy. Jedni wraz z kol. Jarosławem Kowalcukiem udali się na wycieczkę pieszą do Oliwy, gdzie odwiedzili meczet oraz katedrę Oliwską. Pozostali wraz ze mną powędrowali na Górę Gradową, zobaczyli fortyfikacje staromiejskie po czym udaliśmy się do niesamowitego muzeum II Wojny Światowej. Wieczorem spotkaliśmy się na biesiadzie w siedzibie Gdańskiego Klubu Kajakowego „Żabi Kruk”. Klub kiedyś należał do naszego Oddziału PTTK a obecnie jest stowarzyszeniem. Na biesiadzie było jadło i napitki, a z racji bliskości do naszej bazy Zlotu wszyscy dobrze się bawili do późnych godzin wieczornych, wspominając odbyte wycieczki piesze i poprzednie imprezy ogólnopolskie. Dyskutowano również nad przyszłością PTTK.

Na biesiadzie pojawili się również członkowie ZG PTTK z naszego regionu kol. Stanisław Sikora i kol. Benedykt Wojcieszak.

Niedziela minęła szybko. Rano chętni udali się na mszę świętą. Po śniadaniu nastąpiło szybkie pakowanie i tramwajami udaliśmy się na zakończenie Zlotu, które udało nam się zorganizować na stadionie żużlowym Wybrzeża Gdańsk, co było również atrakcją dla uczestników Zlotu. Na zakończeniu podsumowano pracę w zespołach Złotowych, były podziękowania. Miałem okazję podziękować wszystkim za dotychczasową wieloletnią współpracę, ponieważ postanowiłem zawiesić swoją działalność na rzecz PTTK. „Do kiedy nie wiem, ten koncert który zagrałem do tej pory dobiegł końca. Gdy odpocznę i nastąpią pewne zmiany w towarzystwie to wrócę do działalności, a póki co będziemy się spotykać na turystycznych szlakach”.

Serdecznie dziękuję organizatorom Zlotu, bez których impreza ta nie udałaby się tj. koleżankom: Annie Pronobis-Prońskiej, Izabeli Sobieraj, Joannie Sylka-Nazaruk oraz Kolegom Janowi Lewickiemu, Grzegorzowi Oskarbskiemu, Stanisławowi Strojnemu, Piotrowi Bojasowi, Jarosławowi Kowalcukowi. Jak widać nie potrzeba wielu aby przygotować imprezę. Na zakończeniu przekazano Laskę Złotową i za rok spotykamy się w Elblągu.

63 Ogólnopolski Zlot Przodowników Turystyki Pieszej był Zlotem szczególnym, w reżimie sanitarno-epidemiologicznym, całkowicie pieszy oraz w roku w którym pożegnaliśmy na wieczną wędrówkę wielu wspaniałych działaczy PTTK.

Foto A. Piasecka

Foto A. Piasecka

Krystian GRAJCZAK

Sadzimy drzewa dla przyszłych pokoleń

3 października 2020 r. odbyła się IV Jesienna Wędrówka „Pamięci Kazimiery Helmin”. Wędrowanie odbywało się pod hasłem „Sadzimy drzewa dla przyszłych pokoleń”. Organizatorami byli: Oddział PTTK Ziemi Gnieźnieńskiej w Gnieźnie, Nadleśnictwo Gniezno, Klub Górski PTTK „Ornak” im. ks. T. Hanelta w Gnieźnie, Zakład Zieleni Miejskiej w Gnieźnie i Rodzinny Ogród Działkowy im. Mieszka I w Gnieźnie.

Celem rajdu było: uczczenie 70. lecia utworzenia PTTK powstałego z połączenia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i uczczenie pamięci Członków Honorowych PTTK Ziemi Gnieźnieńskiej Kazimiery Helmin i ks. Tadeusza Hanelta.

Drzewo Dziedzictwa - dąb подарowany przez Nadleśnictwo Gniezno w obecności jego przedstawiciela – starszego specjalisty służby leśnej - Karoliny Łachowskiej posadzono w Parku Trzech Kultur. W uroczystości wzięli udział: członek Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK Krystian Grajczak; wiceprzewodniczący Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK Paweł Czudowski i członek Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK Ewa Bosacka.

Następnie uczestnicy udali się na teren ROD przy ul. Poznańskiej, gdzie przy kawie i ciasteczkach wspominali turystyczne wyprawy i snuli plany na przyszłość.

Organizatorami Jesiennego Wędrowania byli: Ewa Bosacka, Maria Gajda, Krystian Grajczak oraz Katarzyna i Tomasz Tubaccy.

Fot. Tadeusz Gajda

Włodzimierz SZAFIŃSKI

Wędrowali na XXIV Rajdzie Niepodległości

Oddział PTTK w Końskich zorganizował w dniu 7 listopada br. tradycyjną już imprezę turystyki pieszej „Rajd Niepodległości”. 23 edycje tego rajdu organizowane były wspólnie przez dwa zaprzyjaźnione oddziały w Żarnowie i Końskich. Tegoroczna edycja odbyła się na trasie okężnej z Końskich przez Koczwarę, Pomyków i Piłę do Końskich.

Podstawowe cele rajdu to: uczczenie 102 rocznicy odzyskania niepodległości, podkreślenie jubileuszu 85 lecia O/PTTK w Końskich i 35 lecia Klubu Turystyki Aktywnej „Pasat”, poznanie walorów krajoznawczych Ziemi Koneckiej i włączenie się do ogólnopolskiej akcji „Poznajemy Polskę z PTTK”. Jak stwierdził prezes O/PTTK w Końskich Wojciech Pasek w imprezie wzięło udział 110 osób, które pokonywały trasę w małych grupach do 5 osób lub indywidualnie z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne. Na starcie każdy z uczestników podczas weryfikacji otrzymywał opis trasy i wyruszał na samodzielny spacer. Trasa rajdu była tak pomyślana, aby turyści mogli przejść obok miejsc pamięci narodowej a chętni rozwiązać edukacyjną zgadywanek związaną z postaciami historycznymi walczącymi o naszą niepodległość. Jak zwykle byli piechurzy z woj. świętokrzyskiego i łódzkiego. Ze Świętokrzyskiego przybyli turyści z Kielc, Skarżyska Kamiennej i Końskich. Natomiast Oddział PTTK w Żarnowie reprezentowany był przez 41 osób, członków i sympatyków, w tym kilkoro dorosłych i 27 uczniów z Białaczowa.

Dla podkreślenia patriotycznego charakteru imprezy, uczniowie SP w Białaczowie odbyli spacer z biało - czerwonymi flagami. Już na starcie uczestnicy otrzymali pamiątkowe plakietki rajdowe z wypisanymi na odwrocie numerami startowymi. Po dojściu na metę szczęśliwe numery dawały prawo do odebrania rajdowych upominków. Każdy turysta otrzymał na koniec dyplom – certyfikat, potwierdzający udział w imprezie oraz mógł

skorzystać z pamiątkowej pieczętki. Dla zdecydowanej większości turystów ważne było uzyskanie punktów do odznaki turystyki pieszej a także do regionalnej odznaki „Turysta Ziemi Koneckiej”.

Przestrzegając zasady obowiązujące w okresie epidemii, organizatorzy nie inicjowali wspólnego rozpoczęcia ani zakończenia rajdu, a każdy z uczestników traktowany był indywidualnie. Pomimo tego turyści ocenili imprezę pozytywnie, doceniając starania grupy

Fot. Włodzimierz Szafiński

Piotr KOWALSKI

Rajd Mikołajkowy – 5.12.2020 rok

Trzeci z kolei, mini rajd – tym razem Mikołajkowy, którego organizatorem był Klub Turystyki Pieszej „Krwinka” z Poniatowej przeszedł już do historii. Takie mini rajdy, organizowane w ścisłym reżimie epidemicznym skupiają niewielką liczbę uczestników, ale przecież nie o ilość tu chodzi.

Tym razem wędrowaliśmy w okolicach Zbędownic koło Puław. Nasz marsz rozpoczęliśmy u podnóża stoku i wyciągu narciarskiego „Parchatka”. Wędrowaliśmy szlakiem niebieskim, największą w Europie siecią wąwozów lessowych, przez Olchowy, a następnie Skrzypowy Dół, który nazwany tak został od porastających jego zbocza zimozielonych skrzypów zimowych.

Dotarliśmy do małego cmentarzyka położonego na skraju Kolonii Zbędownice. Miejscowość ta powstała w wyniku nadań ziemi przez marszałka Piłsudskiego dla żołnierzy walczących w wojnie polsko - bolszewickiej z 1920 r. Patriotyczna ludność pomagała w czasie II wojny światowej działającym tu partyzantom, dla których sieć wąwozów była doskonałą kryjówką. I to właśnie za sprzyjanie partyzantom mieszkańcy wsi zapłacili najwyższą cenę - własne życie. 22 listopada 1942 roku niemieccy okupanci wymordowali całe rodziny. Zginęły 84 osoby - trzecią część tej liczby stanowiły dzieci. Miejsce pogromu upamiętnia pomnik.

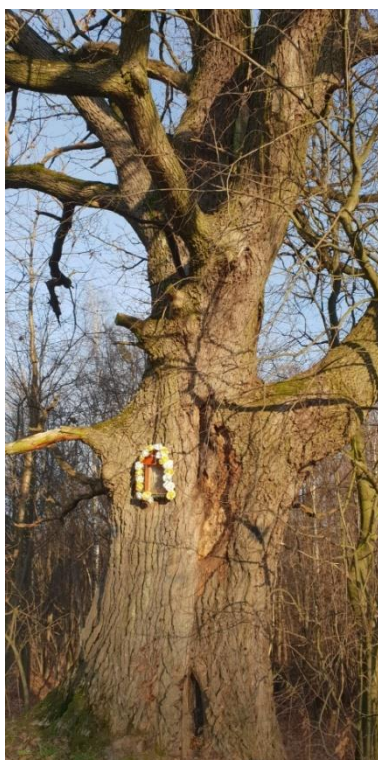
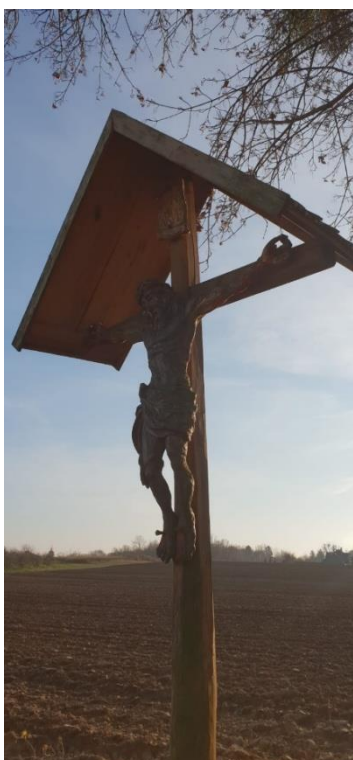
Kolejnym ciekawym punktem naszego rajdu była Góra Trzech Krzyży w Parchatce. Od słów „parę chatek” wywodzi się nazwa miejscowości – Parchatka. Parchatkę oraz górę odwiedzała sama księżna Izabela Czartoryska. Bywał tu nawet podobno car Rosji Aleksander.

To księżna Izabela ufundowała trzy krzyże na wzniesieniu, by upamiętnić zmarłą bardzo młodo ukochaną wychowankę księżnej - hrabinę Zofię z Matuszewskich Kicką i jej dwie małe córeczki. Krzyże górowały nad okolicą do lat 40tych XX wieku. Potem zniknęły w tajemniczych okolicznościach. W 2006 roku, dzięki staraniom przewodnika turystycznego, dra Andrzeja Pawłowskiego krzyże powróciły na wzgórze. Jest to doskonale miejsce widokowe - podziwiać stąd można Małopolski Przełom Wisły, panoramę Puław a nawet odległą Górę Puławską.

Opuszczając to miejsce ruszyliśmy żółtym szlakiem imienia Ryszarda Bałabucha, zmarłego niedawno Honorowego Przewodnika Turystyki Pieszej. Po drodze mijaliśmy przydrożny krzyż z ogromną postacią Chrystusa, a następnie dąb szypułkowy, planowany pomnik przyrody. Na drzewie zawieszono kapliczkę szafkową, a sam dąb odgrywał i odgrywa ważną rolę dla okolicy. W czasie II wojny światowej był miejscem łącznikowym dla partyzantów. Podobno w jego konarach ukrył się człowiek ścigany przez gestapo. Dziś jest miejscem wedle którego miejscowi określają położenie. W jego cieniu spotykają się procesje z okazji poświęcenia pól.

Żółtym szlakiem - raz w dół,
raz w górę, głębokimi wąwozami
dotarliśmy do mety naszego rajdu.

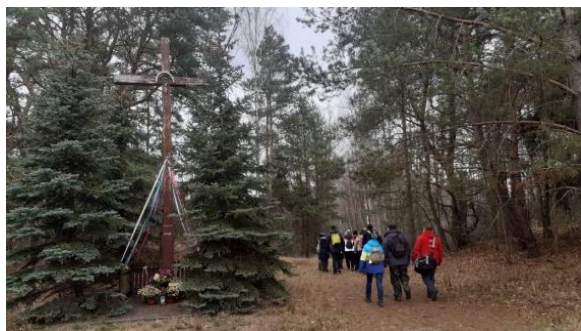
Fot. Piotr Kowalski

Włodzimierz SZAFIŃSKI

„Mikołajkowa” wycieczka piesza

Przez 10 lat odbywały się w początkach grudnia kolejne edycje Rajdu z Mikołajem, imprezy pieszej organizowanej przez Oddział PTTK w Żarnowie. Rajd cieszył się dużym zainteresowaniem szczególnie w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej. Niestety w bieżącym roku rajd z dużą ilością uczestników, nie mógł się odbyć z uwagi na ograniczenia epidemiczne. W miejsce dużej imprezy Oddziałowa Komisja Turystyki Pieszej PTTK w Żarnowie, zorganizowała w sobotę 5 grudnia br. wycieczkę pieszą dla 16 dorosłych osób, które wędrowały w małych grupkach. Trasa przejścia pieszego liczyła 13 km i wiodła z Marcinkowa przez Adamów, Machory, Maleniec, Jasion, Chelsty do Marcinkowa. W Maleńcu, w Zabytkowym Zakładzie Hutniczym przyjął piechurów dyrektor Maciej Chłopek. Dłuższa przerwa w tym miejscu, pozwoliła na rozpalenie ogniska turystycznego i upieczenie kiełbasek. Trójka „śmiałków” z grupy piechurów, zdecydowała się na morsowanie w wodach Czarnej Malenieckiej pokrytej cienką taflą lodu. Wszystkim smakowała wyśmienicie gorąca herbata, przygotowana przez przyjaciół z ZZH w Maleńcu.

Trasa „Mikołajkowej” wycieczki pieszej w dużej mierze prowadziła przez lasy, dając szansę na oddychanie „pełną piersią” i wzmocnienie odporności organizmu. Po drodze uczestnicy odwiedzili dwie miejscowości: Machory i Maleniec, należące do Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Pozostałości dawnych zakładów przemysłowych stanowiły ciekawe krajoznawczo zabytki techniki. W Machorach w II połowie XIX w. powstała fabryka kafli i tektury, której resztki zabudowań fabrycznych istnieją do chwili obecnej. Cennym zabytkiem techniki jest zespół walcowni i gwoździarni w Maleńcu, powstały w 1784 r. nad rzeką Czarną, obecnie siedziba Zabytkowego Zakładu Hutniczego leżącego na Europejskim Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego. Miejscowości na trasie wycieczki: Marcinków, Adamów, Machory i Chelsty należały w XVIII w. do dóbr Marcina Dołęgi, ppłk wojsk koronnych, który obok Jacka Jezierskiego kasztelana łukowskiego, rozwijał działalność przemysłową w okręgu maleniecko - machorowskim. Zdaniem uczestników tego przejścia pieszego, wycieczka była ciekawym wydarzeniem turystyczno - krajoznawczym.

Fot. Włodzimierz Szafiński

Konstancjusz MOJŻYSZ

Szlaki piesze w 2020 roku

W 2020 roku PTTK realizowało zadanie publiczne „Odnowienie oznakowania nizinnych szlaków pieszych, rowerowych i kajakowych”, które zostało wsparte przez Ministerstwo Rozwoju. Dzięki temu zadaniu udało się odnowić 2162,8 km szlaków pieszych nizinnych. Oddziały PTTK wnioskowały by odnowić nieco więcej kilometrów, jednak część zapotrzebowań musiała być ograniczona z powodu zbyt małej ilości przyznanych środków finansowych. W bieżącym roku w stosunku do roku poprzedniego z zapotrzebowaniami na odnowienie szlaków w 2021 roku zgłosiło się więcej Oddziałów PTTK, wnioskując o jeszcze więcej kilometrów szlaków do odnowienia. Pocieszający to fakt, że są na chwilę obecną ludzie, którzy są gotowi do pracy w terenie. Choć osoba która odnowiła w swoim życiu przynajmniej 1 km szlaku wie, że to nie jest łatwa i wdzięczna praca. Z rozmów z poszczególnymi koordynatorami wojewódzkimi wynika, że spora część szlaków wymaga ciągłej przebudowy, ze względu na zmieniające się otoczenie – a to powstanie jakaś nowa droga, to znowu obwodnica, ktoś zamknie dostęp do jakiegoś miejsca, kolej zlikwiduje przejście przez tory, rolnik zaorze polną drogę, itd. Zgłoszenia odnośnie utrudnień na szlakach do Komisji, czy do Zarządu Głównego PTTK wpływają praktycznie przez cały rok. Dlatego też prosimy czytelników, jeśli mają wiedzę o problemach na znanych sobie szlakach, aby pisali do nas o tym. Aby coś naprawić, coś zmienić to trzeba najpierw wiedzieć o problemie.

W roku 2020 odbyły się dwa kursy Znakarzy Szlaków Pieszych Nizinnych. Ich terminy były kilkakrotnie zmieniane, ale na szczęście odbyły się. Pierwszy w tym roku kurs odbył się na prośbę Regionalnego Oddziału PTTK w Białymstoku w dniach 18-19 września. Uczestniczyło w nim 25 osób, głównie z województwa podlaskiego. Drugi kurs (który notabene miał być pierwszym w tym roku) odbył się 23-24 października staraniem Oddziału z województwa śląskiego. W kursie uczestniczyło 13 osób. Kursy odbyły się zgodnie z obowiązującym w danym momencie reżimem sanitarnym, na dowód czego nikt z uczestników kursu nie zaraził się na nim żadną chorobą zakaźną. Jeżeli jakiś Oddział PTTK w najbliższych latach chciałby być gospodarzem Kursu Znakarzy Szlaków Nizinnych, to na pewno KTP ZG PTTK jest w stanie rozważyć każdy wniosek, który wpłynie w tej sprawie.

Fot. Konstancjusz Mojżysz

Turystyczno-Krajoznawcza Odznaka Gminy Żarnów

Regulamin

„Turystyczno-Krajoznawczej Odznaki Gminy Żarnów”

I. Postanowienia ogólne

1. W roku jubileuszowym 70-lecia Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, została ustanowiona przez Oddział PTTK przy współpracy z Gminą Żarnów „Turystyczno-Krajoznawcza Odznaka Gminy Żarnów”.
2. Celem wprowadzenia odznaki jest popularyzacja walorów krajoznawczych gminy Żarnów i imprez turystycznych organizowanych przez O/PTTK w Żarnowie.
3. Odznaka posiada dwa stopnie: srebrny i złoty.

II. Warunki zdobywania odznaki

1. Odznakę można zdobywać od 7 roku życia poprzez uczestnictwo w imprezach turystyczno – krajoznawczych (zbiorowych lub indywidualnych). Dzieci i młodzież szkolna zdobywają odznakę pod opieką dorosłych.
2. W ciągu danego roku można zdobyć tylko jeden stopień odznaki.
3. Potwierdzenia zwiedzanych obiektów i imprez można zbierać w książeczce odznaki lub w samodzielnie wykonanej kronice z opisami, datą, fotografiami itp.
4. Potwierdzeniem mogą być pieczątki ze zwiedzanych obiektów, fotografie na tle obiektów lub pieczątki i podpisy organizatorów wycieczki czy innej imprezy turystycznej odbywającej się na terenie gminy.
5. Odznakę można zdobywać jednocześnie z innymi odznakami krajoznawczymi i odznakami turystyki kwalifikowanej.
6. Przy zdobywaniu odznak zaleca się udział w przynajmniej jednej imprezie o charakterze kulturalno-oświatowym np. Dniach Żarnowa, obchodach rocznic historycznych, konferencji popularno – naukowych itp.
7. Warunkiem zdobycia Turystyczno – Krajoznawczej Odznaki Gminy Żarnów jest:
w stopniu srebrnym:

- zaliczenie przynajmniej 7 obiektów wybranych z listy stanowiącej załącznik do niniejszego regulaminu odznaki
- udział w jednym rajdzie organizowanym przez O/PTTK w Żarnowie

w stopniu złotym:

- udział w kolejnych 3 rajdach (wycieczkach pieszych/rajdach pieszych) - przy czym jeden z ich powinien przebiegać częścią „Piekielnego Szlaku” w granicach gminy Żarnów lub udział w 2 rajdach i 1 spływie kajakowym rzeką Czarną Maleniecką
- organizowanym przez O/PTTK w Żarnowie
- zwiedzenie pozostałych obiektów z listy w załączniku

III. Weryfikacja

1. Odznaki weryfikuje zespół instruktorów krajoznawstwa O/PTTK w Żarnowie.
2. Podstawą do weryfikacji jest książeczka odznaki lub kronika z poświadczeniami zgodnie z regulaminem. Dokumentację należy przedłożyć osobiście lub za pośrednictwem poczty na adres: Oddział PTTK w Żarnowie ul. Opoczyńska 5; 26-330 Żarnów.
3. W przypadku przesyłki pocztowej należy dołączyć zaadresowaną do siebie kopertę zwrotną z naklejonym znaczkiem na list polecony.

IV. Postanowienia końcowe

1. Załącznik z listą obiektów stanowi integralną część regulaminu.
2. Ostateczna interpretacja regulaminu należy do O/PTTK w Żarnowie.
3. Regulamin wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

V. Informacje końcowe

1. Zasady regulaminu opracowali:
Włodzimierz Szafiński – prezes ZO PTTK w Żarnowie
Krzysztof Nawrocki – wójt gminy Żarnów
2. Regulamin został zatwierdzony przez ZO PTTK i Wójta Gminy w Żarnowie.
3. Odznaki oraz książeczki „Turystyczno – Krajoznawczej Odznaki Gminy Żarnów” zostały zrealizowane przy wsparciu finansowym Gminy Żarnów.

Załącznik do Regulaminu Turystyczno-Krajoznawczej Odznaki Gminy Żarnów

Lista obiektów w gminie Żarnów zaliczanych do osiągnięcia Turystyczno-Krajoznawczej Odznaki Gminy Żarnów

Żarnów:

- kościół św. Mikołaja w Żarnowie
- wczesnośredniowieczne grodzisko zwane „Szwedzką Górą”
- cmentarz parafialny z kwaterą partyzantów z 25 pp AK
- cmentarz żydowski w Żarnowie (Tresta)
- Izba Regionalna w Gminnej Bibliotece Publicznej

Skórkowice:

- kościół św. Łukasza
- kwatera żołnierzy z I wojny św. i kapliczka słupowa na cmentarzu parafialnym
- Izba Regionalna w bibliotece

Klew:

- rezerwat przyrody „Diabla Góra” z Pomnikiem Polski Walczącej (na szczycie)
- pomnik w Klewie-Borkach – upamiętniający bitwę 25pp AK pod Diablą Górą
- Izba Regionalna „Pod Diablą Górą”

Pozostałe:

- stajnia artystyczna w Marcinków
- Ośrodek Sportu i Rekreacji nad zalewem w Miedznej Murowanej
- zabytkowy park podworski w Trojanowicach
- pomnik partyzantów 25 pp AK w Widuchu
- rezerwat przyrody „Jodły Sieleckie
- kamieniołom w Sielcu
- pomnik przyrody „Dąb Siedlowski”

Wydawca: Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK
Witryna internetowa <http://ktpzg.pttk.pl>
Warszawa – grudzień 2020
Redakcja: Ewa Bosacka, Marcin Czerwiński
Redakcja techniczna: Krystian Grajczak
Okładka: Włodzimierz Majdewicz
Nakład: 40 egz.
Adres do korespondencji: 00-075 WARSZAWA
ul. Senatorska 11
ebosacka@wp.pl